

Raons d'esperança

LA FAMÍLIA? BÉ! PER FAVOR, GRÀCIES, PERDÓ

Josep Sastre
i Portella
Prevere

Qui no sap que la base de la família, l'aire que li dóna la vida, l'aliment que la nodreix, el fonament que la sosté, és l'amor? I encara més, el que la fa resistir els embats que li arriben de tot arreu.

Erich From al seu llibre «L'Art d'estimar», hi escriu: L'amor infantil segueix el principi: t'estim perquè m'estimen. L'amor madur obeeix el principi: m'estimen perquè estim. L'amor immadur diu: T'estim perquè et necessit. L'amor madur diu: El necessit perquè t'estim» L'amor és un aprenentatge que durarà tant com duri la nostra vida. Si ens aturam, les nostres forces s'afebleixen, el nostre cor es va envellint, l'edifici es va esfondrant...

Són molts els qui pensen que l'amor, fonament de la parella i de la família, necessita Déu sap què per a sostenir-se i que no s'enfonsi. A lo millor grans regals: una casa o un pis de dalt de tot; o un xaletet o un xaletàs; una joia d'immens valor; electrodomèstics de primera...

Segurament, però, hi ha alguna cosa més senzilla (a vegades lo senzill és lo més mal de fer!) que pot ser la llenya que mantengui el caliu en la parella i en la família. El maig de l'any passat, el papa Francesc, a les audiències setmanals, obria una sèrie de reflexions sobre la família deia: «Sobre aquesta porta d'entrada hi són escrites tres paraules (...). I aquestes tres paraules són 'per favor', 'gràcies', 'perdó' (...) Al seu interior hi ha una gran força: la de custodiar la casa,

fins i tot a través de mils dificultats i proves; en canvi si hi manquen, poc a poc s'obren enclotxes que poden fer que s'enfonsi. No les entenia com expressions formalistes de 'bona educació', sinó com expressió de les bones relacions fermament arrelades en l'amor al bé i al respecte de l'altre. La família viu d'aquesta finesa de l'estimar».

Comentant la primera expressió, 'per favor' deia: «Quan ens preocupam de demanar gentilmente fins i tot lo que tal vegada pensam poder aconseguir, posam un vertader recer per a l'esperit de la convivència matrimonial i familiar. Entrar en la vida de l'altre, encara que formi part de la nostra vida, demana la delicadesa d'una actitud no invasiva, que renova la confiança i el respecte. La confiança, en definitiva, no autoritza a donar-ho tot per descomptat. I l'amor, com més íntim i més profund és, més exigeix el respecte a la llibertat i la capacitat d'esperar que l'altre obri la porta del seu cor». Recordava que el mateix Jesús demana permís per entrar en les nostres vides.

⇒ 'GRÀCIES' ERA LA SEGONA PARAULA que comentava. Aquesta expressió i «la capacitat de donar gràcies -deia el Papa- és vista com un signe de debilitat que susciten fins i tot desconfiança (...) si la vida familiar descuida aquest estil, també la vida social el perdrà». I continuava dient que pel creient la gratitud està al cor mateix de la fe: un cristià que no sap donar gràcies és algú que ha obli-

Reconèixer el fet d'haver fallat, mostrar el desig de restituir el que s'ha pres respecte, sinceritat, amor-fa dignes del perdó

dat el llenguatge de Déu... La gratitud és la noblesa de l'ànima. «Aquesta noblesa de l'ànima, aquesta gràcia de Déu ens empeny a dir gràcies, a la gratitud. És la flor d'una ànima noble».

'Perdó', la tercera paraula per a la vida familiar. Bé ho sabem que és una paraula

la difícil, però necessària. Deia el papa a la mateixa al·locució: «Quan falta, s'obren petites enclotxes -fins i tot sense saber-ho- fins a convertir-se en fosses profundes. Reconèixer el fet d'haver fallat, i mostrar el desig de restituir el que s'ha pres -respecte, sinceritat, amor- fa dignes del perdó. I així s'atura la infecció. Si no som capaços de disculpar-nos, vol dir que tampoc som capaços de perdonar. A la casa on no es demana perdó hi comença a faltar l'aire, les agües es comencen a estancar. Moltes ferides, moltes nafres en les famílies comencen amb la pèrdua d'aquesta preciosa paraula: 'Perdona'm'. I posava uns exemples concrets i senzills: «En la vida matrimonial es discuteix, a vegades fins i tot 'volen els

plats', però us don un consell: mai acabar el dia sense fer les paus. Escoltau bé: heu discutit esposa i espòs? Els fills amb els pares? Heu discutit fort? No està bé, però no és aquest l'autèntic problema. El problema és que aquest sentiment sia present l'endemà. Per açò, si heu discutit mai acabar el dia sense fer les paus en la família». I per portar-ho a terme, no importen grans gestos, «només un petit gest, una cosa petita i torna l'harmonia familiar. Basta una amorosia, sense paraules. Però s'ha de fer. I amb açò la vida serà més polida». Per favor, gràcies, perdó, tres actituds per a respondre la pregunta: I la família què? La família, bé!

30 anys de l'Institut Menorquí d'Estudis

REGISTRE D'UNA VIVÈNCIA PERSONAL

Guillem López
i Casasnovas
Membre de l'IME

L'IME fa 30 anys. Quasi bé el registre de tota la meua vida professional. Els inicials foren anys d'esforços per institucionalitzar el que es configurava com un estaló del nostre Consell insular. Record que tot era bastant precari, però la il·lusió ho suplia tot. Des del voluntariat uns pocs fundadors, nomenats des de la creació de l'ens, donàvem forma a diferents activitats segons la nostra respectiva àrea de coneixement. Als estudis fets a tall individual -recordo els meus sobre la Sanitat, la Seguretat Social i l'Administració Tributària- aixecant i comptabilitzant dades primàries, s'hi afegien després uns primers treballs conjunts amb la creació del Grup d'Economistes de Menorca, les Jornades socioeconòmiques i

les tertúlies d'economia a l'estiu. I, finalment, una contribució generalitzada a la declaració de Menorca com a Reserva de la Biosfera.

⇒ TOT AIXÒ AVANÇAVA en paral·lel a la meua pròpia formació, que entenc que substituïa coneixement per entusiasme. Però mai va faltar la idea que els qui havíem estat formats fora amb els recursos de les nostres famílies menorquines estàvem en deute també amb la nostra illa. Retornàvem temps i dedicació, que era l'únic que teníem: sense subvencions, sense apalancaments ni prebendes del govern de torn, amb certa ingenuïtat també, però que permetia que les nostres aportacions oferissin un judici independent. Fins i tot en les meves etapes a l'estranger (quatre anys al Regne Unit i un als EUA), mai va generar-se una desconexió amb les obligacions autoimposades amb l'IME. En Josep M. Vidal n'era l'ànima i el corc3 per empènyer les activitats. Encara aquests dies a la re-

En Josep M. Vidal n'era l'ànima i el corc3 per empènyer les activitats. Aquests dies a la reunió de la secció de Ciències Socials no me'n sabia avenir que no fos entre nosaltres

unió de la secció de Ciències Socials no me'n sabia avenir que no fos entre nosaltres. Un homenot de Menorca, el gafes, tant irrepètible com necessari.

Avui membres de l'IME ho som molts.

Als fundadors s'hi han afegit els elegits. Mai he entès que bastants dels posteriors nomenats, havent presentat candidatura, no tan sols no s'impliquin amb la institució, sinó que ni tan sols assisteixin a les reunions. Qui em coneix sap que sovint m'he oposat a nous entrants que no mostressin vocació i voluntat de contribuir en els estudis, de manera contrastada. Ser de l'IME és un honor que es merita. No és un crèdit afegit a la llista d'un currículum per haver fet un treball subvencionat. I qui al cap d'unes certes convocatòries no ha correspost -ni tan sols excusant la seva absència-, si de mi depengués, els retiraria tal distinció.

Faig un reconeixement, per acabar, a la gent més propera en el meu àmbit i que ha fet o fa una gran tasca, posant hores, benzina de cotxe i fins i tot de vegades els seus propis dolbers: Tomàs Vidal i Jaume Mascaró, i ara Alfons Mèndez. Que la societat menorquina ho sapiga, que de voluntaris a l'illa no anam sobrats i que la seva feina i compromís són d'agrair. L'encertarem o no amb la nostra feina, però des del meu registre personal vull deixar constància que l'esforç no hi ha preu que el pagui.